



## STANOVISKO

***k navrhovanej činnosti „Rieka Nitra – Preseľany – Biokoridor od rkm 79,635 (cestný most Preseľany) po odberný objekt rkm 80,500“ vypracované na základe jej odborného posúdenia v súlade s ustanovením § 16a ods. 3 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov***

---

Okresný úrad Nitra, odbor starostlivosti o životné prostredie, Štefánikova trieda 69, 949 0 Nitra v súlade s ustanovením § 16a ods. 3 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov listom č. OU-NR-OSZP2-2019/048381 zo dňa 04.11. 2019 (ev. č. VÚVH – RD 3696/2019, zo dňa 08.11.2019) sa obrátil na Výskumný ústav vodného hospodárstva Bratislava ako odborné vedecko-výskumné pracovisko vodného hospodárstva poverené ministrom životného prostredia Slovenskej republiky výkonom primárneho posúdenia významnosti vplyvu realizácie nových rozvojových projektov na stav útvarov povrchovej vody a stav útvarov podzemnej vody vo vzťahu k plneniu environmentálnych cieľov a vydávaním stanoviska o potrebe posúdenia nového rozvojového projektu podľa § 16 ods. 6 písm. b) vodného zákona, ktorý je transpozíciou čl. 4.7 RSV, so žiadosťou o vydanie odborného stanoviska k projektovej dokumentácii navrhovanej činnosti „***Rieka Nitra – Preseľany – Biokoridor od rkm 79,635 (cestný most Preseľany) po odberný objekt rkm 80,500***“. Súčasťou žiadosti bola projektová dokumentácia pre stavebné povolenie – zmena po územnom rozhodnutí (vypracoval: Ing. Karol Komora - Tria projekt, s.r.o., Štefana Kráľika 16, Bratislava, august 2019).

Výskumný ústav vodného hospodárstva Bratislava na základe odborného posúdenia predloženej projektovej dokumentácie pre stavebné povolenie – zmena po územnom rozhodnutí navrhovanej činnosti „***Rieka Nitra – Preseľany – Biokoridor od rkm 79,635 (cestný most Preseľany) po odberný objekt rkm 80,500***“ poskytuje nasledovné stanovisko:

Investorom navrhovanej činnosti/stavby „***Rieka Nitra – Preseľany – Biokoridor od rkm 79,635 (cestný most Preseľany) po odberný objekt rkm 80,500***“ je Hydro-Gen a.s., Nábřežie Mládeže č. 89, 949 01 Nitra.

Predmetom riešenia projektovej dokumentácie je vybudovanie biokoridoru, ktorého hlavnou funkciou je revitalizácia starých ramien rieky Nitry s vhodným začlenením do okolitého prostredia, pri ktorej bude využívaná voda z rieky Nitry, ktorá nebude spracovávaná MVE ani odoberaná inými odberateľmi, ktorí majú povolenie na odber povrchovej vody.

Územie dotknuté stavbou sa nachádza na rieke Nitra od cestného mosta poľnej cesty rkm 79,635 po odberný objekt rkm 80,500 nad súčasnou haňou cca 500 m nad obcou.

V riešenom území v súčasnosti je tok zaklesnutý z dôvodu malej vodnej elektrárne a jej hospodárneho využitia hydrotechnického spádu, voda je v rámci vybagrovaného koryta rieky. Na okolitom území sú vybudované zavlažovacie zariadenia ako aj odvodňovacie kanále v správe Hydromelióracii š. p. Bratislava.

V riešenom katastrálnom území obce Preseľany a k. ú. susedných obcí sa nachádza chránené územie v zmysle zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny, a to chránené vtáčie územie (CHVÚ) SKCHVU 031 Tribeč.

Záujmové územie navrhovanej činnosti nepatrí do územia európskeho významu, ani do chránených území podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, chráneného vodohospodárskeho územia, ani do ochranných pásiem vodných zdrojov.

## **NATURA 2000**

### ***Chránené vtáčie územie Tribeč SKCHVU031***

CHVÚ Tribeč bolo vyhlásené Vyhláškou MŽP SR č. 17/2008 Z. z. na účel zabezpečenia priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov d'atľa prostredného, hrdličky poľnej, krutihlava hnedého, lelka lesného, muchára sivého, muchárka bielokrského, orla kráľovského, penice jarabej, prepelice poľnej, včelára lesného, výra skalného, žltouchvosta lesného a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania.

Hlavné požiadavky na ochranu a riadenie lokalít sústavy Natura 2000 sú stanovené v článku 6 smernice 92/43/EHS o ochrane biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín. Akýkoľvek plán alebo projekt, ktorý môže významne poškodiť lokality sústavy Natura 2000 podlieha primeranému posúdeniu v zmysle článku 6.3 tejto smernice.

Z hľadiska požiadaviek súčasnej európskej legislatívy, ako aj legislatívy SR v oblasti vodného hospodárstva navrhovaná činnosť/stavba „**Rieka Nitra – Preseľany – Biokoridor od rkm 79,635 (cestný most Preseľany) po odberný objekt rkm 80,500**“ musela byť posúdená z pohľadu požiadaviek článku 4.7 rámcovej smernice o vode, a to vo vzťahu k dotknutým útvarom povrchovej a podzemnej vody.

Rámcová smernica o vode určuje pre útvary povrchovej vody a útvary podzemnej vody environmentálne ciele. Hlavným environmentálnym cieľom RSV je dosiahnutie dobrého stavu vôd v spoločenstve do roku 2015 resp. 2021 najneskôr však do roku 2027 a zabránenie jeho zhoršovaniu. Členské štáty sa majú snažiť o dosiahnutie cieľa – aspoň dobrého stavu vôd, definovaním a zavedením potrebných opatrení v rámci integrovaných programov opatrení, berúc do úvahy existujúce požiadavky spoločenstva. Tam, kde dobrý stav vôd už existuje, mal by sa udržiavať.

V prípade nových infraštruktúrnych projektov nedosiahnutie úspechu pri

- dosahovaní dobrého stavu podzemnej vody,
- dobrého ekologického stavu, prípadne dobrého ekologického potenciálu útvarov povrchovej vody, alebo
- pri predchádzaní zhoršovania stavu útvarov povrchovej alebo podzemnej vody

v dôsledku nových zmien fyzikálnych vlastností útvaru povrchovej vody alebo zmien úrovne hladiny útvarov podzemnej vody, alebo keď

- sa nepodarí zabrániť zhoršeniu stavu útvaru povrchovej vody z veľmi dobrého na dobrý v dôsledku nových trvalo udržateľných rozvojových činností človeka

sa nepovažuje za porušenie rámcovej smernice o vode, avšak len v tom prípade, ak sú splnené všetky podmienky definované v článku 4.7 RSV.

Lokalita navrhovanej činnosti/stavby „**Rieka Nitra – Preseľany – Biokoridor od rkm 79,635 (cestný most Preseľany) po odberný objekt rkm 80,500**“ je situovaná v čiastkovom povodí Váhu. Dotýka sa troch vodných útvarov, a to útvaru povrchovej vody SKN0004 Nitra (tabuľka č.1), útvaru podzemnej vody kvartérnych sedimentov SK1000400P Medzizrnové podzemné vody kvartérnych náplavov dolného toku Váhu, Nitry a ich prítokov a útvaru podzemnej vody predkvartérnych hornín SK2001000P Medzizrnové podzemné vody centrálnej časti Podunajskej panvy a jej výbežkov(tabuľka č.2).

a) útvary povrchovej vody

tabuľka č. 1

Čiastkové povodie	Kód VÚ	Názov VÚ /typ VÚ	rkm		Dĺžka VÚ (km)	Druh VÚ	Ekologický stav /potenciál	Chemický stav
			od	do				
Váh	SKN0004	Nitra /V3(P1V)	111,80	0,00	111,80	HMWB	zlý (4)	dobrý

Vysvetlivka: VÚ = vodný útvar

b) útvary podzemnej vody

tabuľka č.2

Čiastkové povodie	Kód VÚ	Názov VÚ	Plocha VÚ (km <sup>2</sup> )	Stav VÚ	
				kvantitatívny	chemický
Váh	SK1000400P	Medzizrnové podzemné vody kvartérnych náplavov dolného toku Váhu, Nitry a ich prítokov	1943,020	dobrý	zlý
Váh	SK2001000P	Medzizrnové podzemné vody centrálnej časti Podunajskej panvy a jej výbežkov	6248,370	dobrý	zlý

Vysvetlivka: VÚ = vodný útvar

Z hľadiska požiadaviek článku 4.7 RSV bolo potrebné posúdiť, či realizácia navrhovanej činnosti/stavby „**Rieka Nitra – Preseľany – Biokoridor od rkm 79,635 (cestný most Preseľany) po odberný objekt rkm 80,500**“ nespôsobí zmeny fyzikálnych (hydromorfologických) charakteristík útvaru povrchovej vody SKN0004 Nitra alebo či navrhovaná činnosť/stavba nebude mať vplyv na zmenu hladiny dotknutých útvarov podzemnej vody SK1000400P Medzizrnové podzemné vody kvartérnych náplavov dolného toku Váhu, Nitry a ich výbežkov a SK2001000P Medzizrnové podzemné vody centrálnej časti podunajskej panvy a jej výbežkov.

Posúdenie projektovej dokumentácie navrhovanej činnosti/stavby „**Rieka Nitra – Preseľany – Biokoridor od rkm 79,635 (cestný most Preseľany) po odberný objekt rkm 80,500**“ sa vzťahuje na obdobie počas realizácie navrhovanej činnosti/stavby a po jej ukončení, ako aj na obdobie počas jej prevádzky/užívania.

**Vplyv realizácie navrhovanej činnosti/stavby na fyzikálne (hydromorfologické) charakteristiky útvaru povrchovej vody SKN0004Nitra**

Predmetom riešenia navrhovanej činnosti/stavby „**Rieka Nitra – Preseľany – Biokoridor od rkm 79,635 (cestný most Preseľany) po odberný objekt rkm 80,500**“ je vybudovanie prírodného biokoridora a revitalizácia ramien rieky Nitry s vhodným začlenením do územia za účelom zadržiavania vody v krajine pri zachovaní protipovodňových opatrení. Vybudovaním biokoridora sa vytvorí oblasť s dostatočnou vlhovou dotáciou a zabezpečí sa zavodenie vyschnutých mŕtvych ramien rieky Nitry.

Podľa predloženej projektovej dokumentácie pre stavebné povolenie – zmena po územnom rozhodnutí navrhovaná činnosť/stavba „*Rieka Nitra – Preseľany – Biokoridor od rkm 79,635 (cestný most Preseľany) po odberný objekt rkm 80,500*“ pozostáva iba z jedného stavebného objektu:

- SO 110 Biokoridor

Zmenu fyzikálnych (hydromorfologických) charakteristík útvaru povrchovej vody SKN0004 Nitra alebo zmenu hladiny útvarov podzemnej vody SK1000400P Medzizrnové podzemné vody kvartérnych náplavov dolného toku Váhu, Nitry a ich výbežkov a SK2001000P Medzizrnové podzemné vody centrálnej časti podunajskej panvy a jej výbežkov môžu spôsobiť tie časti/stavby, ktoré budú realizované priamo v týchto vodných útvaroch alebo v priamom dotyku s nimi.

### ***Stručný popis stavebného objektu SO 110 Biokoridor***

Hlavnou funkciou biokoridoru je revitalizácia starých ramien Nitry s vhodným začlenením do okolitého prostredia, pri ktorej bude využívaná voda z rieky Nitra, ktorá nebude spracovávaná MVE ani odoberaná inými odberateľmi, ktorí majú povolenie na odber povrchovej vody.

Biokoridor nebude slúžiť na migráciu rýb, nakoľko prietok v biokoridore nebude zabezpečený kontinuálne, väčšinu času bude pretekať minimum vody pri malých hĺbkach, čo nie je vhodné pre migráciu rýb.

Na prívod vody do systému bol vypracovaný samostatný projekt, ktorý má už stavebné povolenie „*Odberný objekt v rkm 80,500 pre účely zadržania vody v krajine prostredníctvom biokoridoru a revitalizácie mŕtvych ramien rieky Nitry*“. Týmto objektom sa bude systém napúšťať, resp. bude zabezpečovať vodu do systému.

Odberným objektom pri manipulačných hladinách je možné odoberať do biokoridoru maximálne  $3 \text{ m}^3\text{s}^{-1}$ . Predpokladá sa, že do biokoridoru bude natekať maximálne  $2 \text{ m}^3\text{s}^{-1}$  vody pri bežných hladinách. Počas povodne je hať vyhradená a hladiny nad haťou sú nižšie. Čiže pri povodňových prietokoch bude odber do biokoridoru menší a závisí od hladiny v mieste odberu.

Opevnenie priečného resp. pozdĺžneho profilu biokoridoru. Ako opevnenie sú navrhované prírodné prvky, t.j. trávnaté a kríkové porasty. Tomuto bude prispôbená manipulácia s prietokmi najmä na začiatku obdobia po vybudovaní diela.

Navrhovaným cieľom je líniový porast prirodzeného druhového zloženia (dub zimný, lipa malolistá, jaseň štíhly) alebo ovocných stromov (orech, čerešňa, moruša), resp. charakteru mäkkého luhu s pretekajúcim vodným tokom.

Navrhovaný biokoridor bude mať nasledujúce charakteristiky:

- Vytvorí sa oblasť s dostatočnou vlhovou dotáciou
- Vytvorí sa priaznivé podmienky pre vegetáciu a tvorbu biotopu s bohatou biodiverzitou
- Dotovaný vodou bude výrazným krajinným prvkom, obdobne ako vodný tok v krajine
- Následne sa zabezpečí dotácia vody do vyschnutých mŕtvych ramien rieky, čím sa vytvorí ďalšie hodnotné biotopy mokradového charakteru.

- Vytvorí sa podmienky pre dobudovanie a revitalizáciu vybraných prvkov zelenej infraštruktúry

Trasa biokoridoru bola stanovená postupne a je limitovaná vlastníckymi vzťahmi. Začiatok trasy je nad cestným mostom v Preseľanoch a koniec sa napája na odberný objekt rkm 80,500 Nitry Preseľany. Pozdĺžna niveleta má sklon 1‰ s výnimkou dolnej časti, kde na dĺžku 72 m má sklon 6,2 ‰. Celková dĺžka biokoridoru je 1357 m.

Priečny profil je lichobežník v dne 2,5 m a sklon svahov 1:6, v mieste križovania so závlahovým potrubím sú navrhnuté priepusty a v miestach pri parcele 2389 je sklon svahov 1:2,5 z dôvodov majetkovoprávneho vysporiadania a v závere pri hornom ramene sklon svahov je 1:1,5 – stiesnené pomery. Polomer oblúkov je 10 – 50 m v jednom prípade 122 m. V časti od rkm 0,280 po rkm 1,188 je na ľavom brehu biokoridora vytvorená hrádzka výšky cca 1 m a šírky 2 m. Biokoridor v tejto časti má sklon ľavého svahu 1:4 a sklon pravého svahu 1:6 a šírkou dna 2,5 m.

Táto hrádzka je budovaná z dôvodu umiestnenia výkopku – prebytočnej zeminou a z dôvodu oddelenia územia medzi súčasným tokom rieky Nitra a biokoridorom od okolitého územia. Toto územie v budúcnosti je možné zakomponovať do inundačného územia toku s možnosťou krátkodobého zadržania povodňovej vody (polder).

Povrchová voda sa na moste odvedie pomocou priečného a pozdĺžneho spádu do odvodňovacieho žliabku šírky 0,5 m a cez odvodňovače pod most.

Voda z izolácie bude odvedená odvodňovacími trubičkami do pozdĺžneho potrubia. Medzi odvodňovacími trubičkami po celej dĺžke mosta bude osadený drenážny kanálik z plastbetónu.

#### ***a.1 Vplyv realizácie stavby na fyzikálne (hydromorfologické) charakteristiky útvaru povrchovej vody SKN0004 Nitra***

##### **Útvar povrchovej vody SKN0004 Nitra**

###### ***a) súčasný stav***

V rámci prípravy 1. cyklu plánov manažmentu povodí vodný útvar SKN0004 Nitra (111,80 – 0,00) bol na základe skríningu hydromorfologických zmien v útvaroch povrchovej vody predbežne vymedzený ako prirodzený vodný útvar.

Za hlavné vplyvy/vodné stavby spôsobujúce hydromorfologické zmeny boli považované:

- ***priečne stavby:***
  - rkm 6,45, kamenný prah, h=1,8 m;
  - rkm 7,8 – 53,05 52 prahov, h=1-2 m, predpoklad: netvoria migračnú bariéru;
  - rkm 16,445, hať, h=6 m, Nové Zámky, bariéra monitorovaná ŠOP SR, š. p., bariéra úplne nepriechodná pre všetky tunajšie druhy rýb, pod bariérou sa zvyknú koncentrovať ryby, priechodnosť bariéry podľa ichtyológov: bariéra nepriechodná pre ryby, neprekonateľná bariéra, boli pozorované uhynuté ryby, ktoré sa pokúšali bariéru prekonať;
  - rkm 43,2, prah pre stabilizáciu dna, Veľký Cetín, h=0,6, bariéra monitorovaná ŠOP SR, š. p., bariéra úplne nepriechodná pre všetky ryby;
  - rkm 45,61, balvanitý sklz, h=2 m;
  - rkm 45,9, prah pre stabilizáciu dna, Malý Cetín, h=0,4 m, bariéra monitorovaná ŠOP SR, š. p., bariéra úplne priechodná pre všetky ryby;

rkm 53,1, Dolné Krškany, hať pre závlahy, zabezp. toku do Starej Nítry, h=4,1 m, bariéra monitorovaná ŠOPSR, š. p., bariéra úplne nepriechodná pre všetky tunajšie druhy rýb, pod bariérou sa zvyknú koncentrovať ryby;

rkm 59,4, Zobor, MVE, h= 4,5 m, bariéra monitorovaná ŠOP SR, š. p., bariéra úplne nepriechodná pre všetky tunajšie druhy rýb, koryto rybovodu zabezpečuje úplnú priechodnosť pre všetky ryby, pod bariérou sa zvyknú koncentrovať ryby, bariéra priechodná, rybovod priechodný, výsledné hodnotenie: netreba spriechodňovať;

rkm 72,0, hať na zadržanie vody pre energetické účely, závlahy, Jelšovce, h=1,4 m, bariéra monitorovaná ŠOP SR, š. p., bariéra úplne nepriechodná pre všetky tunajšie druhy rýb, koryto rybovodu zabezpečuje úplnú priechodnosť pre všetky ryby, rybovodkomôrkový – 23 komôrok, bariéra nepriechodná, rybovod priechodný, výsledné hodnotenie: netreba spriechodňovať;

rkm 77,6, stupeň, h=0,8 m;

rkm 80,4, hať, výroba energie, závlahy, Preseľany, h=3,75 m, bariéra monitorovaná ŠOP SR, š. p., na hati je vybudovaný funkčný rybovod;

rkm 80,5, stupeň, h=2,13 m;

rkm 84,700, hať Podlužany – vzduťie hladiny pre dosiahnutie hydraulického spádu k MVE, h=2,0 m;

rkm 84,8, hať pre závlahy, MVE, Súľovce, h=2,8 m, bariéra monitorovaná ŠOP SR, š. p., bariéra priechodná len pre zdatnejšie druhy a jedince rýb, pod bariérou sa zvyknú koncentrovať ryby, pravidelne bývajú pozorované ryby, ktoré bariéru prekonávajú, priechodnosť bariéry podľa ichtyológov: bariéra čiastočne priechodná;

rkm 95, sklz Topoľčany, h=0,6 m;

rkm 102,216, vzduťie hladiny pre MVE, Veľké Bošany, v minulosti pre Koželuže Bošany, h=1,3 m, na hati je vybudovaný a funkčný rybovod;

- **hydromorfologické zmeny:**

17,6 km ovplyvneného vzduťím;

skrátie toku 30,062 – 31,803 km;

výhony v koryte: 84,95 km – 85,05 km a 60,8 – 61,7 km;

- **opevnenie brehov:**

98,5 km – 111,9 km – kamenná rozprestierka na kamennú päťku;

77,92 km – 98,5 km – kamenná dlažba na kamennú päťku, kamenná rozprestierka na kamennú päťku;

53,05 km – 76,92 km – kamenná dlažba, kamenná rozprestierka, kamenný zához, kamenná päťka osev;

7,8 km – 53,05 km – kamenná dlažba, kamenná rozprestierka, kamenný zához, kamenná päťka osev;

0,0 km – 7,8 km – kamenná rozprestierka, panelové opevnenie, kamenný zához, kamenná päťka osiatie;

- **ochranné hrádze:**

P/98,5 km – 101,8 km; 102,2km – 102,4km; 105,5km – 111,9km; L/98,5km – 100,5km; 102,2km – 102,4km; P/77,7km – 78,0km; 80,5km – 98,5km; L/76,92km – 79,8km; 80,5km – 91,8km; 92,8km – 98,5km; O/53,05-76,92km, O/7,8-53,05km, O/0,0-7,8km.

V roku 2008 (09.09.2008) nazáklade posúdenia reálneho stavu uvedených vplyvov/vodných stavieb (pracovníkmi SVP, š.p. Banská Štiavnica, OZ Piešťany) a na základe výsledkov testovania vodného útvaru použitím určovacieho testu 4(3)(a) v súlade s Guidance dokumentom No4 *Určenie a vymedzenie výrazne zmenených a umelých vodných útvarov* bol

tento vodný útvar vymedzený ako výrazne zmenený vodný útvar, na ktorom ani po realizácii nápravných opatrení nebude možné dosiahnuť dobrý ekologický stav.

Na základe výsledkov monitorovania vôd v rokoch 2009 – 2012 bol tento vodný útvar klasifikovaný v zlom ekologickom potenciáli. Z hľadiska hodnotenia chemického stavu tento vodný útvar dosahuje dobrý chemický stav. (príloha 5.1 „Útvary povrchových vôd, vyhodnotenie stavu/potenciálu, vplyvy, dopady, výnimky“ Plánu manažmentu správneho územia povodia Dunaja, **link:**<http://www.vuvh.sk/rsv2/default.aspx?pn=PMSPD2>).

Hodnotenie ekologického potenciálu útvaru povrchovej vody SKN0004 Nitra podľa jednotlivých prvkov kvality je uvedený v nasledujúcej tabuľke č.3.

tabuľka č. 3

fytoplanktón	fytobentos	makrofyty	bentické bezstavovce	ryby	HYMO	FCHPK	Relevantné látky
4	3	2	3	4	4	3	NS

Vysvetlivky: *HYMO* – hydromorfologické prvky kvality, *FCHPK* – podporné fyzikálno- chemické prvky kvality; *NS* = nesúlad s environmentálnymi normami kvality.

Ako významné tlaky (stresory), ktoré môžu priamo alebo nepriamo (sekundárne) ovplyvniť jednotlivé prvky kvality a tým aj ekologický potenciál útvaru povrchovej vody SKN0004 Nitra boli v 2. Pláne manažmentu správneho územia povodia Dunaj (2015), prílohe 5.1 „Útvary povrchových vôd, vyhodnotenie stavu/potenciálu, vplyvy, dopady, výnimky“ identifikované: bodové zdroje znečistenia (komunálne, priemyselné a iné znečistenie, nepriame vypúšťanie prioritných látok a relevantných látok), difúzne znečistenie (zraniteľná oblasť/riziko z poľnohospodárstva – nutrienty a špecifické látky/kyanidy) a hydromorfologické zmeny. Možné ovplyvnenie jednotlivých prvkov kvality/dopad je uvedený v nasledujúcej tabuľke č.4:

tabuľka č. 4

<i>Biologické prvky kvality</i>		Bentické bezstavovce	Bentické rozsievky	fytoplanktón	makrofyty	ryby
tlaky	organické znečistenie	priamo	-	priamo	-	-
	nutrienty (PaN)	nepriamo	priamo	priamo	priamo	nepriamo
	hydromorfológia	priamo	nepriamo	nepriamo	nepriamo	priamo

Na elimináciu organického znečistenia (komunálneho a priemyselného) v útvare povrchovej vody SKN0004 Nitra sú v 2. Pláne manažmentu správneho územia povodia Dunaj (2015) v prílohe č. 8.1 a v prílohe č. 8.1b navrhnuté opatrenia na dosiahnutie dobrého stavu/potenciálu vôd, a to:

- ČOV Hrušovany – dostavba ČOV a dobudovanie verejnej kanalizácie (očakávaný dátum začiatku prác 12/2018, očakávaný dátum ukončenia 12/2021),

a doplnkové opatrenia (kapitola 8.1.2 Plánu manažmentu správneho územia povodia Dunaj)

- Realizácia opatrení z Programu rozvoja verejných kanalizácií.

Znečistenie útvarov povrchovej vody kyanidmi je v SR na základe výsledkov monitorovania významné. Monitorujú sa však celkové kyanidy a nielen ich toxický podiel. Na elimináciu znečistenia kyanidmi bolo navrhnuté doplnkové opatrenie

- V ďalšom období venovať zvýšenú pozornosť existujúcim zdrojom vypúšťajúcim toto znečistenie.

Na elimináciu hydromorfologických zmien/spriechodnenie migračných bariér v útvare povrchovej vody SKN0004 Nitra v 2. Pláne manažmentu správneho územia povodia Dunaj (2015) v Prílohe 8.4a sú navrhnuté nápravné opatrenia:

- rkm 102,216 hať MVE Bošany – zabezpečiť priechodnosť bariéry rybovodom alebo biokoridorom (migrácia nenarušená – rybovod vybudovaný v ľavom pilieri),
- rkm 84,700 hať MVE Podlužany - zabezpečiť priechodnosť bariéry rybovodom alebo biokoridorom,
- rkm 77,600 stupeň, h = 0,8 m – zabezpečiť priechodnosť prebudovaním na priechodný sklz alebo rampu,
- rkm 53,188 hať Dolné Krškany - zabezpečiť priechodnosť bariéry rybovodom alebo biokoridorom,
- rkm 16,445 hať nad Novými Zámkami (Zugov) - zabezpečiť priechodnosť bariéry rybovodom alebo biokoridorom,
- rkm 6,450 prah - zabezpečiť priechodnosť bariéry rybovodom alebo biokoridorom.

Útvar povrchovej vody SKN0004 Nitra sa nachádza v zraniteľnej oblasti vymedzenej v súlade s požiadavkami smernice 91/676/EHS o ochrane podzemných vôd pred znečistením dusičnanmi. Opatrenia na redukcii poľnohospodárskeho znečistenia navrhnuté v 2. Pláne manažmentu správneho územia povodia Dunaj vyplývajú z implementácie tejto smernice. Sú to základné opatrenia, ktoré budú v SR realizované prostredníctvom Programu poľnohospodárskych činností vo vyhlásených zraniteľných oblastiach vypracovaného k tejto smernici.

Doplňkové opatrenia sú na dobrovoľnej báze. Ide o opatrenia Programu rozvoja vidieka SR 2014-2020 súvisiace s ochranou vôd.

Nakoľko navrhnuté opatrenia nie je možné realizovať v danom časovom období, a to z technických i ekonomických príčin, v 2. Pláne manažmentu správneho územia povodia Dunaj bola pre tento vodný útvar uplatnená výnimka podľa čl. 4(4) RSV – TN1, t.j. posun termínu dosiahnutia dobrého stavu do roku 2027 (príloha 5.1 „Útvary povrchových vôd, vyhodnotenie stavu/potenciálu, vplyvy, dopady, výnimky“ 2. Plánu manažmentu správneho územia povodia Dunaj (2015), **link:** <http://www.vuvh.sk/rsv2/default.aspx?pn=PMSPD2> ).

V uvedenej výnimke TN1 sa aplikuje kombinácia technickej nerealizovateľnosti opatrení v danom časovom období s ekonomickým dôvodom – neprimerane vysokým zaťažením pre spoločnosť a taktiež z dôvodu, že vodný útvar je vystavený viacerým vplyvom a vyriešenie jedného z problémov nemusí zabezpečiť dosiahnutie cieľa.

***b) predpokladané zmeny fyzikálnych (hydromorfologických) charakteristík útvaru povrchovej vody SKN0004 Nitra po realizácii navrhovanej činnosti***

***I. Počas realizácie navrhovanej činnosti a po jej ukončení***

Vzhľadom na situovanie navrhovanej činnosti/stavby „***Rieka Nitra – Preseľany – Biokoridor od rkm 79,635 (cestný most Preseľany) po odberný objekt rkm 80,500***“ mimo útvaru povrchovej vody SKN0004 Nitra, vplyv realizácie tejto navrhovanej činnosti na zmenu fyzikálnych (hydromorfologických) charakteristík útvaru povrchovej vody SKN0004 Nitra, ani na ostatné prvky kvality vstupujúce do hodnotenia ekologického potenciálu útvaru povrchovej vody SKN0004 Nitra sa nepredpokladá.



## ***II. Počas prevádzky/užívania navrhovanej činnosti***

Vzhľadom na situovanie navrhovanej činnosti/stavby „***Rieka Nitra – Preseľany – Biokoridor od rkm 79,635 (cestný most Preseľany) po odberný objekt rkm 80,500***“ možno predpokladať, že počas jej užívania nedôjde k zhoršovaniu ekologického potenciálu útvaru povrchovej vody SKN0004 Nitra. (Prívod vody do systému bol riešený v samostatnom projekte „Odberný objekt v rkm 80,500 pre účely zadržania vody v krajine prostredníctvom biokoridoru a revitalizácie mŕtvych ramien rieky Nitry“, ktorý má už stavebné povolenie).

### ***c) predpokladaný kumulatívny dopad súčasných a novo vzniknutých zmien fyzikálnych (hydromorfologických) charakteristík útvaru povrchovej vody SKN0004 Nitra po realizácii navrhovanej činnosti na jeho ekologický potenciál***

Vzhľadom na situovanie navrhovanej činnosti/stavby „***Rieka Nitra – Preseľany – Biokoridor od rkm 79,635 (cestný most Preseľany) po odberný objekt rkm 80,500***“ možno predpokladať, že kumulatívny dopad už existujúcich a nových zmien fyzikálnych (hydromorfologických) charakteristík útvaru povrchovej vody SKN0004 Nitra vôbec nevznikne, nakoľko vplyv realizácie navrhovanej činnosti na zmenu fyzikálnych (hydromorfologických) charakteristík útvaru povrchovej vody SKN0004 Nitra sa nepredpokladá.

### ***a.2 vplyv realizácie navrhovanej činnosti na zmenu hladiny útvarov podzemnej vody SK1000400P a SK2001000P***

#### **Útvary podzemnej vody SK1000400P a SK2001000P**

##### ***a) súčasný stav***

Útvar podzemnej vody SK1000400P Medzizrnové podzemné vody kvartérnych náplavov dolného toku Váhu, Nitry a ich prítokov bol vymedzený ako útvar kvartérnych sedimentov s plochou 1943,020 km<sup>2</sup>. Na základe hodnotenia jeho stavu bol tento útvar klasifikovaný v dobrom kvantitatívnom stave a v zlom chemickom stave, ktorý je zapríčinený predovšetkým vysokými koncentraciami dusičnanov a síranov.

Útvar podzemnej vody SK2001000P Medzizrnové podzemné vody centrálnej časti Podunajskej panvy a jej výbežkov bol vymedzený ako útvar predkvartérnych hornín s plochou 6248,370 km<sup>2</sup>. Na základe hodnotenia jeho stavu bol tento útvar klasifikovaný v dobrom kvantitatívnom stave a v zlom chemickom stave, ktorý je zapríčinený predovšetkým vysokými koncentraciami síranov, chloridov a amónnych iónov a významných trvalo vzostupným trendom chloridov.

**Hodnotenie kvantitatívneho stavu** v útvaroch podzemnej vody pre Plány manažmentu správneho územia povodia Dunaj (2009,2015) bolo vykonané na základe prepojenia výsledkov bilančného hodnotenia množstiev podzemných vôd a hodnotenia zmien režimu podzemných vôd (využitie výsledkov programu monitorovania).

**Bilančné hodnotenie množstiev podzemných vôd** je založené na porovnaní využiteľných množstiev podzemných vôd (vodohospodársky disponibilných množstiev podzemných vôd) a dokumentovaných odberov podzemných vôd v útvare podzemnej vody. Využiteľné množstvá podzemných vôd tvoria maximálne množstvo podzemnej vody, ktoré možno odoberať z daného zvodneného systému na vodárenské využívanie po celý uvažovaný čas exploatacie za prijateľných ekologických, technických a ekonomických podmienok bez takého ovplyvnenia prírodného odtoku, ktoré by sa pokladalo za neprípustné, a bez neprípustného zhoršenia kvality odoberanej vody (využiteľné množstvá vycíslňované na

národnej úrovni v súlade so zákonom č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach /geologický zákon/ a jeho vykonávací vyhláška č. 51/2008 Z. z.).

Medzná hodnota dobrého kvantitatívneho stavu bola stanovená na úrovni 0,80 (podiel využívania podzemných vôd < 80 % stanovených transformovaných využiteľných množstiev podzemných vôd).

#### **Hodnotenie zmien režimu podzemných vôd**

pozostáva z hodnotenia významnosti trendov režimu podzemných vôd a hodnotenia zmien režimu podzemných vôd.

Postup **hodnotenia (testovania) chemického stavu** útvarov podzemnej vody na Slovensku bol prispôbený podmienkam existujúcich vstupných informácií z monitoringu kvality podzemných vôd a o potenciálnych difúzných a bodových zdrojoch znečistenia, koncepčnému modelu útvarov podzemnej vody (zahŕňajúcemu charakter priepustnosti, transmisivitu, generálny smer prúdenia vody v útvaroch podzemnej vody, hydrogeochemické vlastnosti horninového prostredia obehu).

**Hodnotenie** miery vplyvu odberov podzemných vôd **na suchozemské ekosystémy závislé na podzemnej vode** a test dopadu znečistenia podzemnej vody na suchozemské ekosystémy závislé na podzemnej vode s ohľadom na nedostupnosť relevantných podkladov a výsledkov hodnotení stavu suchozemských ekosystémov závislých na podzemnej vode v roku 2013, uvedené hodnotenie nebolo včlenené do hodnotenia kvantitatívneho a chemického stavu útvarov podzemnej vody.

Pre hodnotenie stavu biotopov a druhov európskeho významu Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky (ŠOP SR) budovala od roku 2013 *Komplexný informačný a monitorovací systém* (KIMS), na základe ktorého bude možné stav (priaznivý/nepriaznivý) biotopov vyhodnotiť a následne realizovať pravidelný monitoring útvarov podzemných vôd interdisciplinárnym spôsobom. Z uvedeného dôvodu hodnotenia miery vplyvu odberov podzemných vôd na suchozemské ekosystémy závislé na podzemnej vode a test dopadu znečistenia podzemnej vody na suchozemské ekosystémy závislé na podzemnej vode bude použité pri hodnotení stavu podzemných vôd v rámci prípravy tretieho cyklu Plánu manažmentu správneho územia povodia Dunaj. V súčasnosti sa vyvíja metodika na určenie závislosti suchozemských ekosystémov na stave podzemnej vody, nakoľko ich nepriaznivý stav nemusí byť vždy výsledkom dopadu antropogénnej činnosti, ale môže byť spôsobený aj vplyvom prírodného prostredia resp. geologickej stavby územia.

Postup hodnotenia kvantitatívneho a chemického stavu útvarov podzemnej vody je bližšie popísaný v 2. Pláne manažmentu správneho územia povodia Dunaj (2015), v kapitole 5.2 **link:** <http://www.vuvh.sk/rsv2/default.aspx?pn=PMSPD2>.

#### **b) predpokladané zmeny hladiny podzemnej vody po realizácii navrhovanej činnosti**

##### **I. Počas výstavby navrhovanej činnosti a po jej ukončení**

Počas realizácie navrhovanej činnosti/stavby „*Rieka Nitra – Preseľany – Biokoridor od rkm 79,635 (cestný most Preseľany) po odberný objekt rkm 80,500*“ a po jej ukončení, vzhľadom na jej technické riešenie, ovplyvnenie úrovne hladiny podzemnej vody v útvaroch podzemnej vody SK1000400P Medzizrnové podzemné vody kvartérnych náplavov dolného toku Váhu, Nitry a ich prítokov a SK2001000P Medzizrnové podzemné vody centrálnej časti Podunajskej panvy a jej výbežkov sa nepredpokladá.

## **II. Počas prevádzky/užívania navrhovanej činnosti**

Vzhľadom na charakter, účel a situovanie navrhovanej činnosti/stavby „**Rieka Nitra – Preseľany – Biokoridor od rkm 79,635 (cestný most Preseľany) po odberný objekt rkm 80,500**“ (vytvorenie oblasti s dostatočnou vlhovou dotáciou, dotácia vody do vyschnutých mŕtvych ramien rieky, čím sa vytvoria biotopy mokradňového charakteru, možnosť zakomponovania do inundačného územia toku s možnosťou krátkodobého zadržania povodňovej vody/polder/) počas jej užívania ovplyvnenie úrovne hladiny podzemnej vody v útvaroch podzemnej vody SK1000400P Medzizrnové podzemné vody kvartérnych náplavov dolného toku Váhu, Nitry a ich prítokov a SK2001000P Medzizrnové podzemné vody centrálnej časti Podunajskej panvy a jej výbežkov ako celku sa nepredpokladá.

K určitému dočasnému lokálnemu ovplyvneniu/zvýšeniu hladiny podzemnej vody v útvaroch podzemnej vody SK1000400P Medzizrnové podzemné vody kvartérnych náplavov dolného toku Váhu, Nitry a ich prítokov a SK2001000P Medzizrnové podzemné vody centrálnej časti Podunajskej panvy a jej výbežkov môže dôjsť po povodňových stavoch a zadržaní povodňovej vody v biokoridore (poldri), kedy môže zadržaná voda postupne infiltrovať do horninového prostredia. Z hľadiska ovplyvnenia kvantitatívneho stavu útvarov podzemnej vody SK1000400P Medzizrnové podzemné vody kvartérnych náplavov dolného toku Váhu, Nitry a ich prítokov a SK2001000P Medzizrnové podzemné vody centrálnej časti Podunajskej panvy a jej výbežkov ako celku možno tento vplyv považovať za nevýznamný.

### **Záver:**

Na základe odborného posúdenia predloženého materiálu/projektovej dokumentácie pre stavebné povolenie – zmena po územnom rozhodnutí navrhovanej činnosti/stavby „**Rieka Nitra – Preseľany – Biokoridor od rkm 79,635 (cestný most Preseľany) po odberný objekt rkm 80,500**“ z hľadiska významnosti možných zmien fyzikálnych (hydromorfologických) charakteristík útvaru povrchovej vody SKN0004 Nitra a z hľadiska zmeny hladiny podzemnej vody v útvaroch podzemnej vody SK1000400P Medzizrnové podzemné vody kvartérnych náplavov dolného toku Váhu, Nitry a ich prítokov a SK2001000P Medzizrnové podzemné vody centrálnej časti Podunajskej panvy a ich výbežkov možno predpokladať, že vzhľadom na charakter, rozsah a situovanie navrhovanej činnosti/stavby „**Rieka Nitra – Preseľany – Biokoridor od rkm 79,635 (cestný most Preseľany) po odberný objekt rkm 80,500**“, vplyv realizácie tejto navrhovanej činnosti/stavby na zmenu fyzikálnych (hydromorfologických) charakteristík útvaru povrchovej vody SKN0004 Nitra, ani na ostatné prvky kvality vstupujúce do hodnotenia jeho ekologického potenciálu sa nepredpokladá. Rovnako sa nepredpokladá ani vplyv tejto navrhovanej činnosti/stavby z hľadiska možnej zmeny hladiny podzemnej vody v útvaroch podzemnej vody SK1000400P Medzizrnové podzemné vody kvartérnych náplavov dolného toku Váhu, Nitry a ich prítokov a SK2001000P Medzizrnové podzemné vody centrálnej časti Podunajskej panvy a ich výbežkov.

**Na základe uvedených predpokladov navrhovaných činností/stavby „Rieka Nitra – Preseľany – Biokoridor od rkm 79,635 (cestný most Preseľany) po odberný objekt rkm 80,500“ podľa článku 4.7 RSV nie je potrebné posúdiť.**

Vypracoval: Výskumný ústav vodného hospodárstva Bratislava  
Ing. Simona Bullová

V Bratislave, dňa 28. apríla 2020